

Arbejdsspørgsmål til ”Lyset”

Fokus: Sorg, tab, traume, isolation og lys/mørke som symboler

Målgruppe: Udskoling

Før læsning

- Læs titlen: ”*Lyset*” – hvad tænker du, titlen kan betyde?
- Hvilke følelser forbinder du med *lys* og *mørke*?
- Tænk over: Kan lys også være farligt?
- Hvad forventer du, novellen handler om ud fra titlen og første linje: ”Det er mørkt. Kulsort.”

Under læsning

- **(linje 3–18):** Hvad får vi at vide om fortælleren og forholdet til mørket?
- **(linje 29–47):** Hvad afslører samtalen med moren om fortællerens livssituation?
- **(linje 75–87):** Hvordan bruger fortælleren lyset som noget truende – og hvorfor?
- **(linje 161–187):** Hvad sker der, da fortælleren endelig forlader lejligheden?
- Marker steder i teksten, hvor fortælleren *gentager sig selv* eller bruger *de samme billeder*. Hvad fortæller det om fortællerens tilstand?

Efter læsning

Personer

- Beskriv fortælleren: Hvordan har ulykken haft af konsekvenser?
- Hvilken rolle spiller moren? Hvad forsøger hun at gøre – og hvorfor virker det ikke?
- Hvem har mistet livet i en ulykke? Og hvor i teksten bliver dette klart for os?
- Hvordan bliver denne person beskrevet gennem fortællerens erindringer?

Miljø og stemning

- Hvordan bruges lejligheden og mørket til at vise fortællerens mentale tilstand?
- Hvilken virkning har gentagelsen af ulykken på læseren?
- Tror du det er vigtigt, at vi ikke ved præcist, hvad der er virkelighed og hvad der er forestilling?

Temaer og symbolik

- Hvilke temaer er centrale i novellen? (fx sorg, kontrol, traume, død, kærlighed)
- Hvad symboliserer *lyset* – og hvorfor er det farligt?
- Hvad betyder det, at fortælleren til sidst *går ud i lyset*? Er det et skridt mod frihed – eller undergang?

Fortællestil og virkemidler

- Hvordan påvirker det, at historien er fortalt i **jeg-form**?
- Hvilken effekt har gentagelserne og de konkrete billeder (fx “flækkes som en vandmelon”)?
- Hvad betyder det, at novellen både begynder og slutter på næsten samme måde?

Refleksion

- Hvor realistisk tror du, fortællingen er ment at være?
- Hvordan håndterer forskellige mennesker sorg – og hvad fortæller novellen om det?
- Hvad tror du, forfatteren gerne vil have, vi tænker over efter endt læsning?

En kreativ tilgang

Formål: At aktivere elevernes refleksion og krop gennem bevægelse, dialog og kreativ tænkning.

Lys/mørke-linjen

Træk et reb e.lign. gennem lokalet.

Den ene ende = “Lys = *håb*”, den anden = “Lys = *fare*”.

Læs udsagn som:

- “Lyset heler sorgen.”
- “Mørket er trygt.”
- “Fortælleren går ud, fordi der er et ønske om at leve igen.”
- “Fortælleren går ud for at dø.”

Eleverne placerer sig fysisk på linjen og forklarer deres valg.

Erindringsrummet

Eleverne vælger et konkret sted fra novellen (badeværelset, køkkenet, busstoppestedet).

De beskriver rummet i detaljer – farver, lys, lugte, lyde – og forklarer, hvordan det afspejler fortællerens indre tilstand.

De kan tegne eller genskabe rummet med genstande, lys/skygge, papir og tape.

Dialog med lyset

Eleverne skriver en kort, fiktiv *samtale* mellem fortælleren og lyset.

Fx:

“Jeg vil hjælpe dig.”

“Du brænder mig.”

“Du skal se igen.”

“Jeg ser for meget.”

Kan læses højt i par som en poetisk øvelse.

Gentagelsesøvelse

Sæt eleverne i små grupper.

Hver gruppe vælger én sætning, der gentages flere gange i novellen (fx “*Det er mørkt. Kulsort.*”).

De skal *opføre sætningen med stemme og kropssprog*, så gentagelsen får ny betydning (fx angst, ro, kontrol, resignation).

Inspiration til videre arbejde

Kreative fortolkninger/produktioner

- **Kortfilm:** Filmatisér en scene i historien – leg med kontrasten mellem lys og mørke.
- **Lydinstallation:** Skab et lydbillede af sorg – brug stemmer, hjerteslag, trafik, stilhed.
- **Kunstprojekt:** Lav en collage med titlen “*Lyset brænder mig*” – billeder, ord og materialer i kontrast mellem lys og mørke.

Skriftlige og refleksive opgaver

- **Essay:** Hvad betyder det, at lyset både kan give liv og tage det?
- **Debatindlæg:** Hvordan taler vi om sorg i vores samfund – og hvordan kunne vi gøre det bedre? Er det flovt at bære på sorg? Eller er det stærkt?
- **Alternativ slutning:** Skriv, hvad der sker, hvis fortælleren når frem til morens hus.

Tværfaglig vinkel

- **Dansk + Samfundsfag:** Undersøg hvad betydning det har for vores samfund, at nogle mennesker ikke kan forlade deres hjem. Hvordan griber vores velfærdssamfund det an, og hvad koster det samfundet?
- **Dansk + Religion / Filosofi:** Diskutér idéen om liv og død som overgange – hvad er “lyset” for fortælleren?
- **Dansk + Billedkunst:** Arbejd med kontraster – lav værker i sort/hvid, lys/skygge eller transparens. Hvilken farve har sorg?